

Werken aan burgerschap op school

De ALPO-student als change-agent

Aanleiding

Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs (ALPO)

↓ worden ↓

Academische leraren

↓ met als ↓

Beoogde rollen:

1. lesgeven aan hun eigen groep
2. (mede)initiator zijn van vernieuwingsprocessen in de school (*change agent*) (Van der Wal-Maris et al., 2012).

Hiaat

De rol van de *scientist-practitioner* als *change-agent* komt volgens studenten en alumni in de huidige opleiding niet of nauwelijks aan bod, waardoor kennis en vaardigheden die voor deze voortrekkersrol nodig zijn, niet eigen worden gemaakt op stage.

Ontwerp

In nauwe samenwerking met alumni (→) is een module Burgerschapsvorming ontwikkeld waarin studenten worden uitgedaagd op hun stageschool de rol van *change-agent* op te pakken (vgl. Ericsson & Pool, 2016; Van der Heijden, 2017; Van Veen et al., 2010). Hierbij stellen zij zichzelf leerdoelen passend bij de eigen zone van naaste ontwikkeling.

Doel

De student krijgt zicht op en wordt vaardiger in zijn rol van academische leraar als *change-agent*. Scholen verkrijgen *tegelijktijd* een bij hun visie passend aanbod burgerschapsvormend onderwijs.

Onderzoeksvragen

In hoeverre helpt de module burgerschap derdejaars ALPO-studenten zicht te krijgen op de eigen beheersing van vaardigheden die nodig zijn voor de rol van academische leraar als change agent bij onderwijskundige veranderingen?

Deelvragen

- In hoeverre biedt de module studenten zicht op de rol van academische leraar als *change agent*?
- In hoeverre biedt de module studenten zicht op de vaardigheden die nodig zijn voor de rol van academische leraar als *change agent*?
- In hoeverre helpt de module studenten daadwerkelijk zicht te krijgen op de eigen beheersing van vaardigheden die nodig zijn voor de rol van academische leraar als *change agent*?

Beoogde onderzoeksoepzet (?)

Om zicht te krijgen op de onderzoeksvragen worden op verschillende momenten gedurende de module gegevens verzameld van studenten. Uitspraken, observaties, vragenlijsten en reflecties worden geanalyseerd om tot een conclusie te komen.

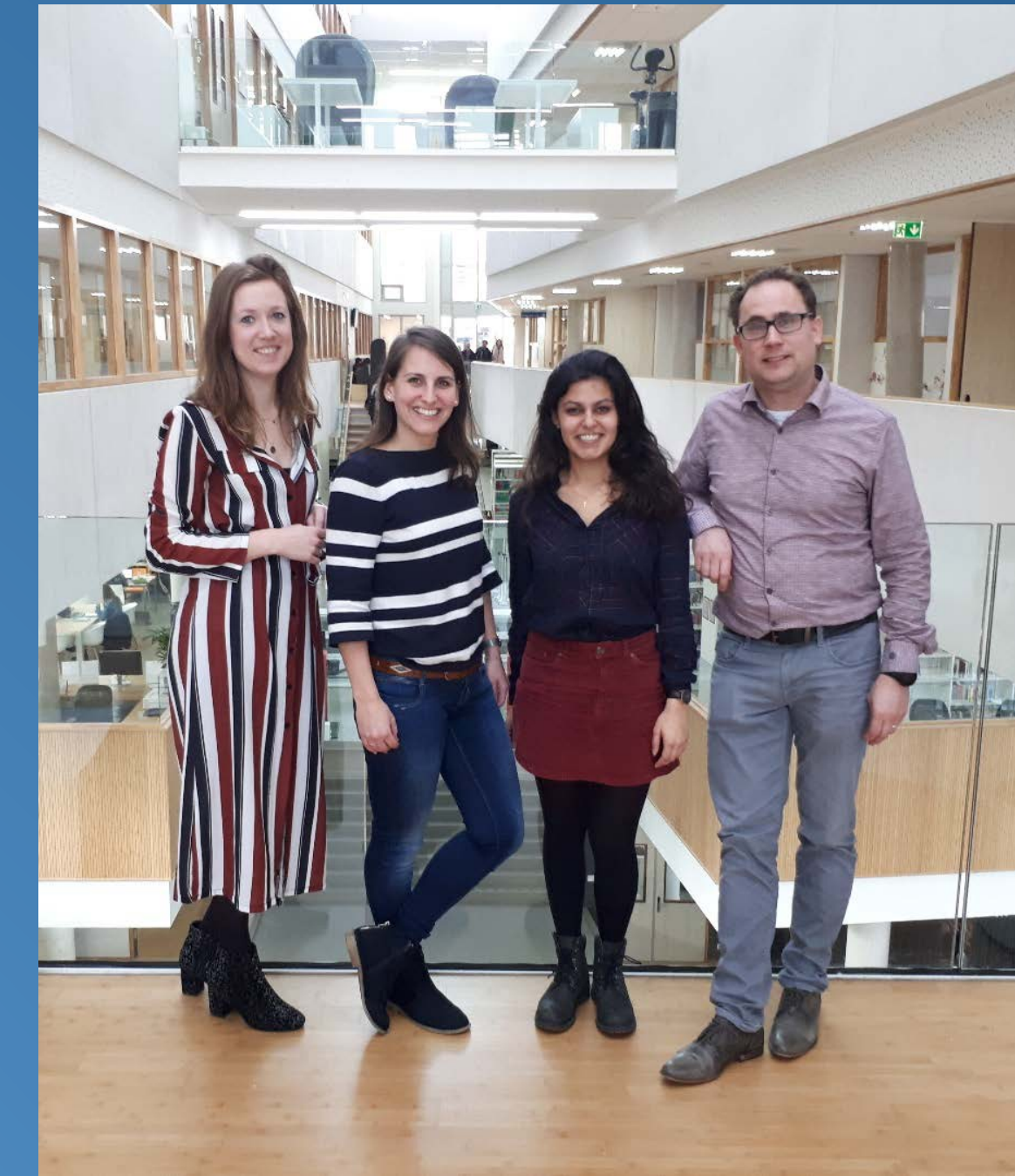
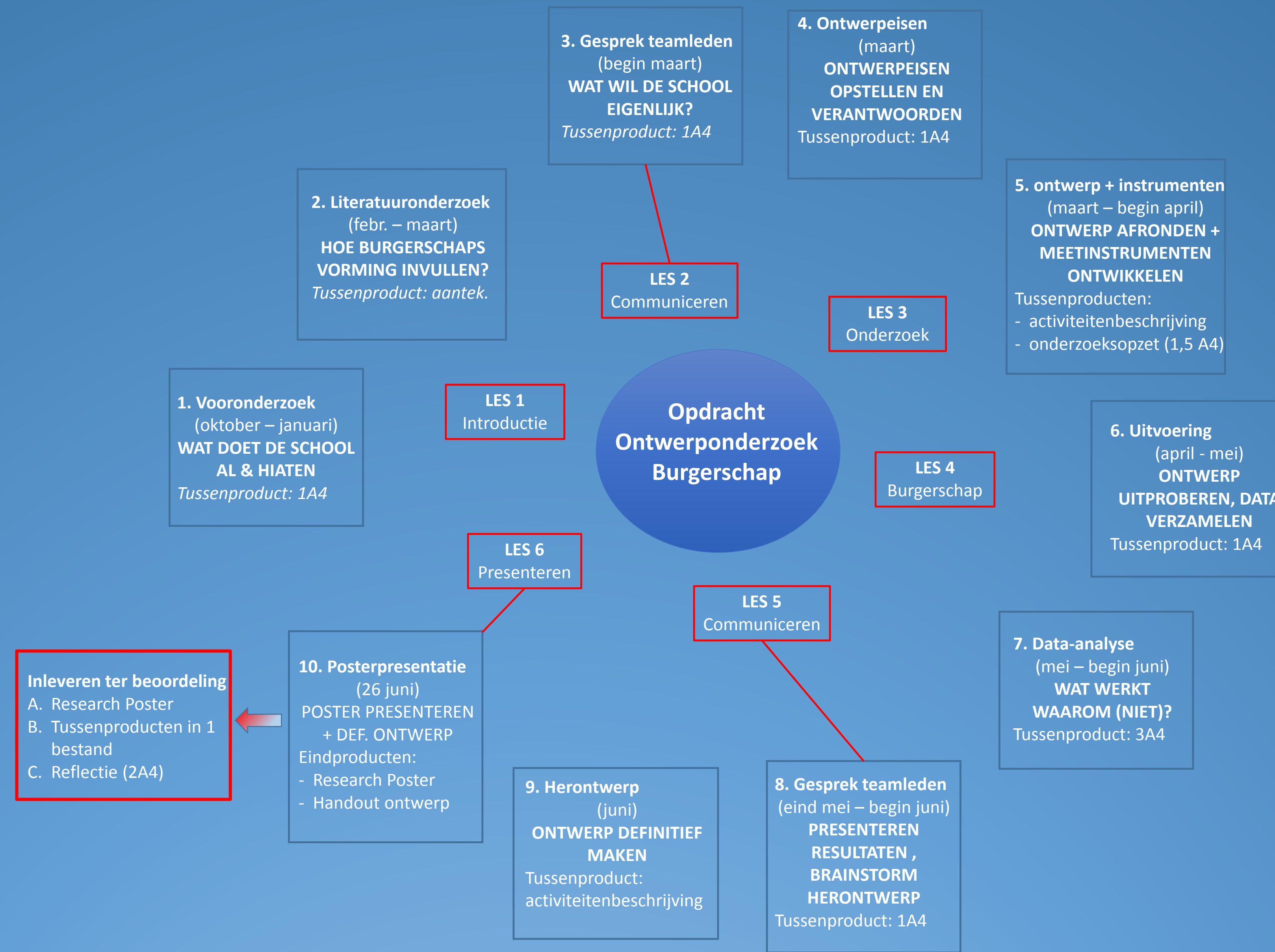
Referenties

- Ericsson, A. & Pool, R. (2016). *Peak: Secrets from the new science of expertise*. Bodley Head
- Heijden, M. van der (2017). *Teachers who make a difference. An investigation into teachers as change agents in primary education*. Assen: Van Gorcum.
- Veen, K. van, Zwart, R., Meirink, J. & Verloop, N. (2010). *Professionele ontwikkeling van leraren. Een reviewstudie naar effectieve kenmerken van professionaliseringsinterventies van leraren*. Leiden: ICLON.
- Wal-Maris, S.J. van der, Geldens, J.J.M. & Beijaard, D. (2012). Motieven, verwachtingen, leerconcepties en leeroriëntaties van reguliere en academische studenten aan lerarenopleidingen basisonderwijs bij aanvang van de studie. *Pedagogische Studiën* 89, 255-271.

Brainstorm

In vooronderzoek gaven veel studenten aan de rol van academische leraar als *change agent* 'spannend' te vinden. Nevenstaande opdracht geeft studenten bewust de mogelijkheid deze rol in het team zo groot te maken als zij zelf aankunnen (Van der Heijden, 2017). We zijn dan ook nieuwsgierig naar de verschillen die dit oplevert tussen (groepen) studenten. Wat maakt dat de ene student grotere stappen zet en zich meer ontwikkelt dan de ander en wat betekent dat voor het bijstellen van de module en de opdracht?

- Hoe kunnen we het beste de verschillende type studenten in kaart brengen?
- Welke achtergrondgegevens zouden we hiervoor idealiter in kaart brengen?
- In hoeverre is rekening te houden met externe factoren zoals de medewerking van het schoolteam?
- En *hoe* breng je externe factoren goed in kaart?

v.l.n.r.

Inge Thielen, academische leerkracht basisschool St. Martinusschool, Millingen a/d Rijn

Hilde Motz, academische leerkracht vrijeschool 't Kleurenbos, Oss

Tirza Schut, 4^e jaars student ALPO HAN/RU

Fedor de Beer, lerarenopleider en onderzoeker, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (fedor.debeer@han.n)

